

Statens kulturråd
Benny Marcel och Monica Lindqvist

Angående
skrivelse till regeringen
med anledning av uppdraget till Statens kulturråd att lämna
**förslag på hur situationen
för vissa musikgenrer kan förbättras**

Högskoleutbildningarna och de
professionella utövarnas organisation RFoD uppmanar Kulturrådet:
**Beakta de stora behoven på förbättringar
för genren folk- och världsmusik!**

Riksföreningen för Folkmusik och Dans, RFoD, tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Kulturrådets förslag till promemoria. Vi är tacksamma för att våra synpunkter överlämnas till styrelsen i anslutning till behandlingen av förslagen den 29 september. Våra förslag lämnas i samverkan med företrädare för högskoleutbildningarna på vårt område vid musikhögskolorna i Göteborg, Ingesund, Malmö och Stockholm.

Bland folkmusik och världsmusikutövare har man känt stor glädje över uppdraget till Statens kulturråd som efterlyser förslag på hur situationen kan förbättras i svenskt musikliv för genrer som har svårare än andra att hävda sin ställning i musiklivet och hos publiken. Vi anser att folk- och världsmusik är just ett område som haft svårt att hävda sin ställning även om det också har skett stora förbättringar för området under de senaste tjugo åren. Både Kulturrådet och Rikskonserter har varit föregångare i musiklivet vad beträffar erkännande av folk- och världsmusikgenren. Men medan situationen på utbildningsområdet har blivit allt bättre har kulturpolitiken inte i tillräcklig utsträckning följt upp detta. Under de senaste åren har många institutioners engagemang för vår genre stagnerat och i flera fall har villkoren försämrats.

I Kulturrådets uppdrag har det ingått att särskild vikt skulle läggas vid situationen för nutida konstmusik och jazz. Utredarna har vid sidan av dessa genrer lyft fram folk- och världsmusik som en genre som också befinner sig i en svag situation i musiklivet. De har ansett att de förslag som föreslås bör kunna tillämpas även för vårt område. Till stora delar är detta korrekt. Det är därför mycket viktigt att Kulturrådets styrelse klart uttalar

- **att förbättringar som görs även skall omfatta folk- och världsmusikområdet**
- **att folk- och världsmusikområdet behöver bli föremål för ytterligare kulturpolitisk uppmärksamhet och tillföras förstärkningar.**

Vi delar flera att slutsatserna promemorian. Med anledning av promemorians förslag önskar vi framföra följande:

- Förslaget om ökat stöd till arrangörer med 2 miljoner per år under tre år är positivt. Storleken av anslagsökningen är dock otillräcklig även om bara en mindre del av de förväntningar som finns på förbättringar skall genomföras. Anslagsökningen bör vara 4 miljoner årligen för år 2005 och 2006. Det är viktigt att vid diskussioner om anslaget storlek beakta de ändrade förutsättningar som uppstått för arrangörerna p g a momsbeläggning av program.

- Det är glädjande att turnéstödet återinförs. Det är viktigt att anslagen rymmer ett snabbt återställande av anslagen som tidigare dragits in och att därefter stödet till turnéer successivt kan förbättras. Ett återinförande av turnéstödet innebär att stödet till RFoD skall ökas med 500.000 kr. Det var med detta belopp som vårt anslag minskades i samband med öppningen av Stallet. Detta har inneburit att våra möjligheter att stödja arrangörer med turnésamordning och subventionerade turnéer helt togs bort.
- Det är viktigt att folk- och världsmusikområdet i likhet med jazzen och andra musikområden ges möjlighet att stödja etableringen av nya föreningar även innan dessa erhållit lokalt stöd. I princip bör kravet om lokalt stöd kvarstå och etableringsstöd endast kunna ges en begränsad tid. Förslaget om ett års begränsning är dock för snävt och bör utökas till två år.
- Vi stödjer förslaget om ökat stöd till fria grupper. Ett ökat stöd måste användas för att fler grupper som arbetar med folk- och världsmusik skall kunna erhålla stöd.
- Ett nytt stöd till kompositionsbeställningar och uppförandestöd som beställs av olika aktörer i kulturlivet är positivt. Det är viktigt att detta stöd inte öronmärks för vissa genrer utan att det kan användas för alla genrer och på olika gränsoverskridande sätt.
- Vi stödjer förslaget att försök görs med Svenskt Jazzforum för främjandeverksamhet och administrativt stöd till musiker. Precis som för jazzområdet finns det ett stort behov av strukturer som ger folk- och världsmusiker marknadsförings-, boknings- och administrativt stöd och som bedriver främjande arbete bl a bland ungdomar. RFoD har bl a genom skapandet av Folkmusikkatalogen med mycket små resurser arbetat för att förbättra informationen om tillgängligheten av folk- och världsmusiker. Stallet och RFoD fungerar idag som en informationscentral för många som söker musiker till olika typer av arrangemang. Ett försök av motsvarande slag som föreslås för jazzområdet bör göras inom folk- och världsmusikområdet med RFoD som huvudman. Verksamheten bör bedrivas i nära samverkan med några av landets arrangörer.
- Vi instämmer i förslaget om utökning av konstnärsnämndens medel för stipendier och bidrag. En utökning bör inte begränsas till musiker inom området jazz och nutida konstmusik utan också omfatta musiker som arbetar med folk- och världsmusik.
- Det finns idag inga ensembler med inriktning på folk- och världsmusik. De försök som gjorts med bl a Stockholm folk big band har visat att det finns ett stort publikintresse och stora möjligheter för konstnärlig utveckling inom genren om möjligheter ges. Kulturrådet bör uttala att olika typer av ensembler bör etableras inom folk- och världsmusikområdet. En arbetsgrupp bör tillsättas som utreder möjliga former för hur ensembler kan stödjas på genrenära villkor. Kulturrådet bör också uttala att staten skall ha en beredskap att finansiera försöksverksamhet med två ensembler med inriktning på folk- och världsmusik.
- Kulturrådets diskussion om mer aktiv uppföljning i dialogform av länsmusikens arbete med olika genrer bör inkludera folk- och världsmusik. Erfarenheterna inom RFoD tyder på att många länsmusik inte lever upp till det ansvar som ställs för folk- och världsmusik samt för arrangörer inom dessa områden. Det är viktigt att bilderna som ges i regionernas musikplaner prövas mot / jämförs med genreföreträdarnas uppfattning om förhållandet i de olika länen.
- Kulturrådet synpunkter till regeringen om Sveriges Radio och Sveriges Televisions roll för musiklivet inför den förestående revideringen av avtalen bör inkludera ansvaret för all slags musik som produceras i Sverige. Radio och TV skulle kunna få en mycket vidare och djupare betydelse för framförande av folk- och världsmusik.
- Kulturrådet bör ställa krav på STIM/Svensk Musik att för erhållande av statsbidrag folk- och världsmusik skall behandlas på ett jämlikt sätt jämfört med andra musikgenrer.
- Kulturrådet bör via dialoger med Musikaliska akademien uppmuntra inrättandet av stipendier till folk- och världsmusikutövare.
- Vissa musikfestivaler bör stödjas. Kulturrådets analys av festivaler som bör stödjas bör

inkludera folk- och världsmusikfestivaler och spelmansstämmor. Det finns flera arrangemang med stort nationellt och internationellt värde inom vår genre som behöver stödjas för att utvecklas kvalitativt och ibland helt enkelt för att garantera överlevnaden.

- Kulturrådets arbete med arrangörsfrågor för skapande av en gemensam policy för teater, dans och musik bör inte leda till nya förändringar inom musikområdet. Det är viktigt att regler och former för arrangörstödet förblir stabila under några år framöver. I och med att flera riksorganisationer innevarande år övertar ansvaret för fördelning av bidraget måste dessa ges arbetsro och chans att vinna förtroende för de nya formerna för fördelning av stödet bland sina medlemmar.
- Det är viktigt att de nya stödformer för arrangörer som skapas för dansområdet ges en utformning som omfattar alla dansgenrer. Scenisk folkdans och världsdans måste likställas med övriga dansområden. Musikområdet bör ses som en förebild i denna bemärkelse.
- RFoD har tillsammans med Eric Sahlström Institutet, Folkmusikens Hus, Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur och Sverige Spelmäns Riksförbund utarbetat skrivelsen ***Säkra folkmusikens och folkdansens fortsatta utveckling*** som överlämnats till kulturministern i maj. Flera av de krav som här framförs gäller den professionella utövningen av folkmusik och världsmusik andra handlar om amatörverksamhet. Vi vill betona vikten av att kulturpolitiken slår vakt om den existerande goda relationen mellan amatörer och yrkesverksamma på området folk- och världsmusik och uttrycka vårt stöd för de krav som framförs i skrivelsen.
- **Förutsättningar för professionellt arbete med folk- och världsmusik behöver en djupare genomlysning. En sådan genomlysning bör genomföras av Kulturrådet i nära samverkan med aktörerna på området.**
- **Det är viktigt att Kulturrådets samtliga stödformer värdesäkras. Kulturrådets styrelse bör uttala önskemål om detta till regeringen.**

Stockholm den 26 september 2003

Sven Ahlbäck, sven.ahlback@kmh.se
Kungliga Musikhögsskolan i Stockholm

Mats Berglund, mats.berglund@imh.se
Musikhögskolan i Ingesund

Mats Edén, matseden@hotmail.com
Musikhögskolan i Malmö

Jonas Simonsson, jonas.simonson@swipnet.se
Musikhögskolan i Göteborg

Dan Olsson, dan.olsson@musik.gu.se, ordf Riksföreningen för Folkmusik och Dans, RFoD
I arbetet med utformningen av svaret har även deltagit styrelseledamöterna i RFoD
Per Gudmundson, per.gudmundson@folkmusikenshus.w.se
Pär Moberg, par@evolvingtraditions.se och Rasoul Nejad Mehr, rasoul@rfod.se

Överlämnas enligt uppdrag

Lars Farago, förbundssekreterare RFoD, lars.farago@rfod.se
Nybrokajen 11, S-111 48 Stockholm